Poštarina plaćena u gotovom

Vjesnik biskupije đakovačke

God. VI. Đakovo, studeni 1953. Broj 11

Giezi

Na dvoru izraelskog Kralja nastala je strahovita konsternacija . . . Kralj je od jada i žalosti, u znak očaja i bespomoćnosti, razderao svoje haljine, a možemo misliti, kako je tek bilo onda njegovim dvoranicima i velikašima, kad su gledali svoga Kralja u takvom položaju.

Što se tako tragično dogodilo?

Da li je smrt svojom nemilosrdnom rukom ugrabila koga od kraljevske porodice? — Da li je otkrivena kakva velika urota, blizu ili daleko, koja je stavila Kraljev život u pitanje, pa nema više nigdje sigurnog prijatelja na koga se može osloniti? — Ili se golema neprijateljska vojska pojavila na granicama kraljevstva, pa zvecka oružjem prijeteći, da će svaki čas poplaviti zemlju?

Ništa od svega toga! Uzrok je bio doista posve neobičan! Na dvoru se pojavio jedan čovjek! Stranac! Velikaš! Donio je sa sobom mnoštvo darova, zlata, novaca i dragocjenosti! Došao je vrlo smjernoj, u prijateljskoj nakani, a s veoma velikom molbom.

Pa čemu onda plač? Čemu strah? Čemu očaj?

Baš u tome i jest sva tragika izraelskog Kralja, što bi vjerojatno sa svim drugim lakše izašao na kraj, nego s tim velikašem, koji mu je došao s molbom, da ga izliječi od njegove strašne bolesti g u b e!

Bio je to Naaman, vojskovođa kralja aramskoga, koji je bolovao od gube. On je imao mladu ropkinju, Izraelku, koja je rekla svojoj gospodarici, da bi Naaman sigurno ozdravio, kad bi pošao kod proroka u Samariju. Naaman je to saopćio svome kralju, a kralj mu je dao preporučeno pismo, naravno na Kralja izraelskoga; jer tko bi i mogao biti veći i moćniji u kraljevstvu od Kralja! — da mu izliječi vjernog vojskovođu.

„Kad je kralj izraelov bio pročitao pismo, razdrije haljine svoje i povika: Zar sam ja Bog, koji može ubiti i život povratiti, te ovaj šalje k meni, da oslobodim čovjeka od njegove gube? Tu vidite jasno, da on traži svađu sa mnom" (4 Reg 5).

Kako je kratkog dometa vlast izraelskog Kralja. On ne može ozdraviti Naamana.

No, ima još vlasti, koja ne stanuje u kraljevskim dvorovima; vlasti, koja se ne sastoji u sili ili zlatu, niti se kupuje ili prodaje tim vrednotama, a koja ide u beskonačnost mogućnosti, jer je zaogrnuta vlašću — B o ž j o m!

Zato Izraelskog Kralja iz neprilike nisu izbavili njegovi vojskovođe sa svom svojom vojskom, oružanjem i vjernošću; niti njegovi savjetnici sa svom svojom razboritošću, kojom su stekli pravo boraviti u kraljevskom dvoru i u kraljevskoj blizini; nisu ga spasili rizničari krunskoga blaga, nego jednostavna poruka proroka E l i z e j a, kojom traži, da Naaman dođe k njemu.

Ne znamo, kako je Naamanu bilo pri duši, kad je bolestan ostavljao kraljevski dvor, ali znamo, kako mu je bilo, kad je čuo, da mu Elizej poručuje neka se okupa u Jordanu sedam puta pa će opet postati zdrav i čist. Učinilo mu se, da se s njime rugaju i vodaju na porugu i sramotu, jer kad bi se radilo o kupanju, tada se mogao i kod kuće okupati u još boljoj rijeci, pa bi ozdravio! „Mislio sam, da će on s a m izaći preda me stupiti u i m e G o s p o d a, Boga svojega zazvati, svoju ruku prema svetištu uzdignuti i tako gubu oduzeti!".

On nije naučio, da se s njime tako postupa! Koja razlika između njegovog svečanog primitka na dvoru, i ove kratke, gotovo bi čovjek rekao, drske i ohole, poruke proroka Elizeja, koji nije naučio na dvorsku etiketu!

No, sluge su morale gasiti praskavu vatru velikaške oholosti! „Štovani Oče, — govorili su mu — da je prorok od tebe tražio što teško, ti bi učinio sigurno. Koliko više, kad on samo traži od tebe: Okupaj se, pa ćeš postati čist!"

I ono, što nisu uspjele ni najmirisavije pomasti, niti najskuplji lijekovi, niti sve dragocjenosti, koje je donio izraelskom Kralju, zadobio je time, što je poslušao Proroka Božjeg!

Naaman je naučio, da se njemu svaka usluga bogato plati, pa je smatrao, da i on mora za takvu veliku milost, koju je dobio, mnogo platiti. Zato se silno iznenadio, kad Elizej na sva navaljivanja nije htio uzeti ništa od svih njegovih bogatih darova. Čudni su zaista ti Božji ljudi: Kad si zdrav na njih ne misliš! Kad oboliš, najprije tražiš lijeka i pomoći svuda prije, nego kod njih! A kad ti pomognu, tada ništa ne uzimaju! Njihova vlast ne stoji u omjeru zemaljskog zlata ili sile!

Takvim uvjerenjem i nutarnjim svijetlom: „Sad znam, da na svoj zemlji nema Boga nego samo u Izraelu" — vraćao se Naaman svojoj kući!

No, taj gest Elizejev, koji je upravo zablještio svojom veličinom velikoga Naamana, u očima njegovog sluge G i e z i j a, izgledao je u najmanju ruku — nerazborit! Tko je vidio pustiti toliko blago odnijeti, a ništa za sebe ne zadržati! To treba bezuvjetno p o p r a v i t i, dok je vremena. Isplati se potrčati, umoriti se; isplati se slagati; isplati se baciti sjenu na čist i neokaljan lik Proroka Božjega. Sve se to isplati, samo, da se može domoći — b l a g a, i to ne cijelog, kojeg je Naaman u svojoj velikodušnosti htio pokloniti, jer je smatrao, da je to sve još premala cijena za ono, što je dobio, nego samo njegovih m r v i c a!

O, jadnog li Gezija! Što mu je nedostajalo u službi čovjeka Božjeg, kroz tolike godine? Ta bio je svjedokom tolikih čudesa, koje je Elizej učinio! Vjerno je izvršavao sve naredbe svoga Gospodara i nikada mu se nije iznevjerio!

A sada? Tko da to protumači? Tko će dosećí u najdublje tajne čovjekove duše i kao na dlanu iznijeti zadnje razloge čovjekovih misli, želja, strasti, pokreta, riječi i djela? Misliš: Stanac kamen; vjernost i monolitnost do u zadnje dubine i temelje, a kad tamo, nekoliko šarenih boja, nešto svijetlog zlata i bijelog srebra, dosta je, da bace tako veliku sjenu na jednog čovjeka! Užasna tragedija! Naaman bi bio dao sve blago, da mu ozdravi tijelo, a Giezi kupi mrvice toga blaga, a prodaje pri tom zdravlje svoje duše i iskrenost u službi Božjoj! Velikodušnost Naamanova daje još veći kontrast lakomosti Giezijevoj! Da li je to Giezi naučio u školi Covjeka Božjega?

Brate svećeniče! Zajednički razmišljajmo o tragediji tolikih svećenika, koji su tijekom stoljeća upadali u Giezijev grijeh! Ali, ne tiču nas se drugi, uživimo se u svoju nutrinu! Da li je veličanstvena moć Elizejeva i snaga njegove ličnosti u njegovom bogatstvu i nagradi, koju dobiva?

Naprotiv! Pred tom veličinom karaktera skidaju kapu i oni, koji možda drugačije čine!

Da li je tako slavna uloga Gezija, koji kupi m r v i c e?

Znaj, svijet će ti nuditi i dati i više, samo da mu budeš s l i č a n!

A zašto si onda uopće još tu?

<u>Vita Spiritualis</u>

Zapreke na putu prema savršenosti

Otvrdnuće duha i srca

Ima časova u životu — a tko za njih ne zna? — kada i oni, koji ozbiljno teže prema savršenosti doživljuju i proživljavaju u svojoj duši ono, što je proživljavao i veliki vođa izraelskog naroda iz egipatskog ropstva — Mojsije, u onom času, kad je stajao okružen mnoštvom svoga naroda pred stijenom, iz koje bi prema Božjem naređenju trebala poteći voda na njegov udarac štapom.

Mojsije je već mnogo toga postigao! Uspio je slomiti faraonovu tvrdoglavost. Pošlo mu je za rukom cjelokupni narod izraelski izvesti iz Egipta. Pod čudesnim udarcima njegovog štapa rastvorilo se i samo more, da posluži kao prohodna cesta! Na njegovu molbu Bog šalje i manu i prepelice! Treba li mu jasnijih dokaza, da je njegov put i kao pojedinca i kao vođe ispravan?

I da je ta harmonija uvijek ostala bez disharmonije, tada bismo mogli reći: Pa, dakako, to je bio Mojsije, ali ja . . . Lagano je bilo njemu, ali meni . . . To je bilo onda, ali da-

nas . . . I taj „ali" bi se mogao ponavljati u stotinama varijanata kao prividna opravdanost našeg stava. Zato će i ono, što je Mojsije doživio biti od koristi za nas, ako iz njega povučemo pouku, koju nam pruža. U interpretaciji tog događaja iz sv. Pisma, slijedit ćemo doslovno misli dra I. Kluga:

„Jednom (samo j e d n o m, pa ipak — ah, jednom) protresao je i tu Božju stijenu (t. j. Mojsija) veliki potres!

Bilo je to u vrijeme putovanja pustinjom, kad su Izraelci mrmljali radi napora, koje su morali podnositi, i kada su čeznuli za punim egipatskim loncima mesa, za smokvama i jabukama. Narod se utaborio u Kadesu i nisu imali vode. Tada se oni pobune i preko njihovih žednih usta predjoše teške riječi optužbe, da će oni svi ovdje smalaksati skupa sa svojom stokom, koja je unaokolo oko tabora bolno mukala od žeđe. Tada su otišli Mojsije i Aron u šator i ondje su se molili Gospodinu. I Bog im je dao nalog, da izbiju vodu iz jedne pećine štapom, i to pred cijelim narodom. I u taj sat se pokolebala inače tako velika i nepokolebiva duša Mojsijeva: počeo je dvojiti.

U što je dvojio Mojsije? — Zar u to, da li može na Božju zapovijed proizvesti vodu iz pećine? To je on već jednom učinio, kad je narod lutao unaokolo po bezvodnim stepama i pustinjama. — Dakle, Mojsije nije mogao dvojiti u to, da bi mogao po drugi puta po Božjem obećanju proizvesti vodu iz pećine. On je dvojio u nešto drugo, a to je bilo milosrđe i dobrota Božja. Velika opasnost, koja većinom ugrožava samo velike ljude, prevladala ga je: pesimizam s obzirom na njegovu tešku zadaću, pesimizam s obzirom na izabranje i određenje njegovog naroda. On je stajao pred pećinom i njegove su usne trebale izgovoriti: „Daj vodu — koji te je stvorio, to ti zapovijeda!" Ali njegov pesimizam u koji je zapala njegova duša, govorio mu je drugačije. U toj je duši postalo nešto tvrdo i još tvrđe nego stijena pećine. To je proizvelo ogorčeni i u tupu ljutinu zavijen glas, koji je govorio: „Stijeno, zadrži svoju vodu, ne daj je! Ovi skotovi nisu vrijedni, da ih napaja čudesna moć. Neka svi ovdje u pustinji pomru i neka im se zabijele kosti, jer nijesu vrijedni bolje sudbine!"

Tako je bila tvrda i ogorčena Mojsijeva duša, kada je digao štap, da izvrši, za njegovu tvrđu dušu neshvatljivi nalog Božji. On udari po pećini — i gle, stijena je poslušala tvrdi, ljutiti glas u Mojsijevoj duši: stijena je ostala tvrda, kao što je bila tvrda i ta duša; nije protekao nikakav srebrni izvor, kao što ni u toj duši nije bilo ni trunka sunčanog milosrđa.

Mora da mu je lice požutjelo od blijedila, na kojem se inače svijetlio sjaj Gospodinov. Mojsije je razumio ukor, kojeg mu je Vječni dao u taj čas, kada n i j e dopustio, da stijena dade vodu. Po drugi put je Mojsije podigao ruku i udario po stijeni — drugog mišljenja u duši nego prvi puta — tada poteče spasonosna voda . . . Za ovaj jedan svoj grijeh bio je Mojsije teško kažnjen . . .

Da li je njegova krivnja bila uistinu tako velika?

Ima jedna pjesma, koja glasi u svom prvom retku: Tvrdoća, tvrdoća je najveći grijeh — ona je sotonski grijeh! (Härte, Härte ist die grösste Sünde — ist Teufelsart). I duša inače tako Dobroga, čiju blagost sv. Pismo posebno napominje, postalo je tada tvrdo prema patničkom narodu i htjelo je zadržati milosrđe Božje i Vječnome propisati put, koji n i j e put Vječnoga. Jedna daleka zemlja, nepristupačna koracima još nezrelog naroda, ležala je spremna, da postane područje rada izabranoga naroda, pozornica povijesti spasa. Ali razočarani i ogorčeni pesimizam ne pozna nikakvog spasa i nikakvo milosrđe i nikakvu veliku, široku dobrotu, koja razumije i oprašta. Taj pesimizam dvoji u Boga, a time ujedno dvoji i u vlastite snage — a u takav je pesimizam bila uhvaćena tada Mojsijeva duša.

I Bog je izrekao nad Mojsijem kaznu, koja izlazi iz najdubljeg bitka ovog pesimizma i ove zablude o Bogu i o vlastitom pozivu, kada je rekao: „Ti ćeš samo vidjeti zemlju, koju ću dati sinovima Izraelovim — ali sam u nju ne ćeš unići!" To je upravo duboka tragika, koju nerijetko nalazimo u životu onih, koji stoje na najvišim mjestima i stražama: očito i jasno im pokazuje Bog „obećanu zemlju" svetog čeznuća, koju u pojedinim slučajevima mogu samo nositi; očito i jasno im pokazuje, kako su oni s tisuću zgoda i nezgoda trebali biti vođe u tu zemlju . . . ali su oni podlegli malodušnosti, klonulosti, dvojbi, prepirci s dragim Bogom, podlegli su svom nemilosrdnom sudu . . . Veliki ljudi, pa ipak u odlučnom trenutku ne dosta veliki; ljudi, koji uvijek gledaju pred sobom obećanu zemlju, a kojima ipak leteći pijesak njihovih vlastitih sumnja neprestano smućuje pogled i uvijek zameće put. Ali zamagljene oči vide još samo razbijene slike ljudi i stvari . . . uzete ruke ne

nalaze više nikakva izvora ondje, gdje samo ruke, koje podržava Božja snaga, mogu stvoriti vode spasenja . . . i tvrdo srce ne može više otvoriti nikakvu obećanu zemlju, nikakav raj." *Die Schule Gottes*, str. 241-243.

Kad je i Mojsije, koji je sigurno na putu prema savršenosti bio napredovao sicut gigas ad currendam viam i obasut naročitim Božjim privilegijima i intimnostima, pogriješio radi otvrdnuća, ogorčenosti, tvrdoće, duha i srca prelamajući štap nad uspjehom i svoje vlastite misije i onih, koji su mu bili povjereni, koliko se više trebaju bojati oni, koji su se također odlučili poći tim putem, ali koji nisu ni izdaleka dorasli po svojim naravnim i vrhunaravnim kvalitetama Mojsiju!

To je česta pojava i strahovita po svojim posljedicama. Gotovo je nezamjetljiva onome, koga se to tiče, pa on tada uzalud traži uzroke na posve drugom području. Sav je očajan, iznemogao od napora, i gotovo slomljenih živaca. I najdobronajmjernije ljude i pune ideala zavodi ta tvrdoća na stramputicu. Baš zato smatramo, da je bilo potrebno, da upozorimo na tu pojavu.

Haec doce et exhortare

(Nacrti za propovijedi o glavnim kršć. istinama)

44. Isus Krist-Ideal ćudorednog života

Isus nas je davno pozvao: „Budite savršeni, kao što je vaš Otac nebeski savršen? (Mtth 5,48). — „Zaista vam kažem, ako se ne obratite i ne postanete kao djeca, ne ćete ući u kraljevstvo nebesko" (Mtth 11,99). — Isus uči mnoštvo govoreći: „Blaženi siromasi duhom.., blaženi žalosni..., blaženi krotki .., blaženi, koji gladuju i žeđaju pravde..., blaženi milosrdni..., blaženi, koji su čista srca..., blaženi mirotvorci..., blaženi, koji su progonjeni radi pravednosti. Blago vama, kad vas pogrde i usprogone i uzgovore na vas svako zlo lažući radi mene.. Veselite se i radujte se, jer je vaša plaća velika na nebesima" (Mtth 5,12)...

Je li to moguće? Je li moguće biti savršen čovjek?... Isus nas zove. Daklė je moguće! Savršen je čovjek postojao u osobi Isusovoj. On je savršen ideal, s neba, iz vječnosti, ideal za sve nas. Bio je Bog, ali je i Čovjek...

Bilo je na zemlji velikih duša u St. Z. i u N. Z. Toliki sveci, na kojima odsijeva jačina, žar, čistoća, krotkost, poniznost, požrtvovnost i druge kreposti, ali svi su imali jednu slabost: oni su uzdisali. Svi se udaraju u prsa, svi ugledaju ljage, kad zavire u svoju dušu, svi dršću radi svoje nedostojnosti i slabosti. Kad mole, kad poste, kad se šibaju do krvi, žele u sebi pokoriti strasti, da bez kraja budu u borbi za svoju svetost.

Isus nije imao takvih borbi, On nije osjećao kukavnih nagnuća, koja ljude pritežu k zemlji, nije osjećao klonulosti i tjeskoba, nemira i grižnje savjesti, što osjećaju ljudi smrtnici...

Isus lije pokorničke suze, ali za nas. On ne roni pokajničkih suza, jer nema grijeha. Njegov je život čišći od kristala. Njegova je savjest božanski čista. On ne dršće pred Ocem nebeskim, On se nema za što stidjeti pred ljudima, On je mogao mirno i dostojanstveno reći i prijateljima i neprijateljima: „Tko će me od vas prekoriti za grijeh?" Kroz dvije tisuće godina nikakva mržnja na Krista nije mogla naći nikakve ljage na Njegovoj ljepoti!...

Ljepota Isusova nije samo negativna, da joj ništa ne manjka. Ona je potpuna, najsavršeniji odsijev svih kreposti. Kakvo je Isusovo Srce? Što je ljubilo to Srce? Isus je ljubio svoju obitelj, svoju Presvetu Majku, svoga hranitelja i poočina sv. Josipa. Ljubio je svoje učenike, podnosio njihovu sporost, žestinu, strašljivost. Povjerio im je svoje tajne i svoju vlast. Ljubio je svoju domovinu i plakao nad svojima, a najviše ga je boljelo, što nije mogao spasiti svoju domovinu. Što je još ljubio Isus? Siromahe, robove, tuđince, grješnike, bolesnike. On je ljubio djecu. On je za sve žrtvovao svoj život... I sve je pozvao, da Njega slijede: „Dao sam vam primjer, da i vi tako činite, kako sam ja činio" (Jo 13,15)... Ja sam put... Nitko ne može doći k Ocu...!

Isus je uzor u molitvi (Mc 1,35), u ljubavi prema Ocu nebeskom (Jo 14,31; Jo 4,34; Lc 22,42), prema sebi (Jo 13,3; Jo 17,4), prema bližnjemu (Mtth 20,28). On je u tolikom stupnju i u takvom sjaju izvršio sve kreposti, ujedinio u sebi sve vrste savršenstva tako, da je postao uzor moralne, ćudoredne ljepote, ideal ćudorednog života, primjer za sve ljude svih vremena. On je zato i osvojio mnoštvo, koje je nastojalo u sebi odraziti njegove crte. Kao vidljivi ideal savršenstva postavio je se-

be pred ljude, živi primjerak kreposti, predmet za nasljedovanje.

On gleda, kako plačući grle njegov križ ne više samo nevini sveti Ivan i pokornica Magdalena, nego milijuni pravednika i grješnika. On gleda, kako jutrom i večerom sklapaju nejaka djeca svoje nevine ruke i prikazuju mu prvine svoje ljubavi. On gleda, kako mladi ljudi krote vatru svojih osjetila, kako zatvaraju oči od svega, što navodi na zlo i prikazuju mu svoje žrtvovano tijelo, svoje nadvladane strasti. On gleda, kako se djevojke zaodijevaju stidljivošću kao kakvim velom, da mu usred svijeta usčuvaju djevičansku svoju ljubav. On gleda, kako vjernici svake dobi i staleža počinju svako jutro iznova svoju tešku životnu borbu, kako čuvaju svoje srce od svega, što ih uznemiruje, od blaga, oholosti, naslada. Kako sve podnose, a da se ne tuže. Podnose najteže boli misleći na Njegovu žrtvu. On gleda starce, kako svojim zamirućim usnama cjelivaju Njegovu sliku i prikazuju Mu zadnje kucaje svoga srca. On gleda još mnogo ljepših stvari. Gleda, kako mladići i djevojke Njemu žrtvuju najkrasnije nade, najčišće osjećaje svoje mlade duše odlazeći putem apostolskog djelovanja ili u svojoj domovini ili u daleke krajeve, ili odlaze za rešetke, da bi daleko od svijeta samo Njega ljubili i samo za Njega živjeli. On gleda na tolike tisuće svećenika, koji svaki dan žrtvuju Njegovu ljubav Ocu nebeskom... On gleda zborove djevica, koje hrle u naručaj njegove neokaljane Majke, da sačuvaju čistoću i djevičanstvo. Gleda mučenike, koji hrle u smrt. Gleda majke, koje svoju djecu sokole pred krvnicima, dok im oduzimlju život. Gleda u misionare, koji idu stopama njegovih apostola i mučenika...

Da nestane Isusova primjera, da nestane njegovih apostola, njegovih sljedbenika s evanđeljem, raspelom, Oltarskim Sakramentom, odmah bi se opazilo, kako za njima odlazi čistoća, ljubav, pravednost, požrtvovnost...

Braćo, ako vas muči pohlepa, ako vas raspinje požuda, pohlepa za tuđim imanjem, požuda za tuđim tijelom, pohlepa kradljivca, požuda razbludnika, dođite pred Isusa. Zamolite Njegovu pomoć i On će vam pomoći. Ako ste izgubili poštenje i stid, pa postali nalik više na bestidnog psa, nego li na Božje dijete, stanite pred Isusa i vidjet ćete čovjeka, koji nikad nije poželio tuđeg imetka, koji nikad nije sa strašću pogledao tuđe tijelo. On će vas izliječiti i pomoći Vam, da opet postanete ljudi... Ako vas muči jad, srdžba i osveta, On je rekao, da opraštate, pa će i On vama oprostiti. Ljubite one, koji vas mrze i progone, jer je i On nas ljubio do smrti na križu govoreći: Oče oprosti im, jer ne znaju, što čine!

U svoje ruke uzmite svoja srca, ako su kamena i ledena i bez života, bez sjaja, bez topline, i nastojte ih Božanskom Dobrotom pretvoriti u srca djece Božje, u srca lijepa, plemenita i vječna... Kod Srca Isusova možemo se izliječiti i oplemeniti... I moramo ići za njim putem kreposti...

O, Isuse, nemoj nas ostaviti, ostani s nama! Prosvjetljuj naš um, ostani u našim srcima i potiči nas na odvažnost za odricanje i žrtve. Ostani u našem društvu, da ugasiš njegovu strastvenost, da obuzdaš njegovu nestrpljivost, da ravnaš njegovim čežnjama. Ostani, da nas učiš umjerenosti i dobroti, pokornosti i čistoći i svetosti. Ostani među nama. Ti si naš uzor. Ti si naš ideal, ideal ćudorednog života. Jedino po Tebi možemo ići k Ocu. Ti si naš Učitelj, koji nas jedini može dovesti u naručaj Ocu Tvome i našemu...

45. Bl. Djevica Marija i Sveci — naši uzori

Evo nas na kraju niza naših ovogodišnjih moralnih propovijedi. Promatrali smo po zapovijedima, što nam je činiti, da zadobijemo vječni život. „Ako hoćeš ući u život, drži zapovijedi" (Matth 19, 17). Kako će se ostvariti naša svagdanja molitva : „Sveti se ime Tvoje . . . budi volja Tvoja!"

Na tom putu, iza Isusa Krista kao jedinog i nužnog posrednika, Božja nam je dobrota darovala Mariju i Svece, zagovornike i uzore, koji su u sebi savršeno ostvarili Božanske savršenosti i kreposti Isusa Krista, koji su najodličniji dio Njegovog Otajstvenog Tijela, a kraj svega toga naša rođena braća po krvi.

I. Najveća među Svecima jest **Marija**, Majka Božja i Majka naša. Iza Isusa Krista, Ona je najljepši uzor ćudorednog života, koji možemo nasljedovati. Duh Sveti, koji je po zaslugama Njezinog Sina živio u Njoj, učinio Ju je živom slikom kreposti Njezina Sina : „Ona je najsavršenija slika Kristova, koju je živu naslikao Duh Sveti". Nikada nije učinila ni najmanjeg grijeha, nikada se nije oprla ni jednoj milosti, ispunjujući doslovce cijeli

život svoj Fiat — Neka mi bude po riječi Tvojoj!

Sveti Je Oci prikazuju kao savršeni uzor svih kreposti. Ona je „mila i draga svim svojim prijateljicama, uvijek spremna, da im učini uslugu, ne govoreći i ne čineći ništa, što bi im moglo biti i najmanje na žao, ljubeći ih sve i ljubljena od svih".

Dosta će nam biti da se sjetimo kreposti ćudorednog života, koje ističe Evanđelje :

1. Njezinu duboku v j e r u, kojom vjeruje bez oklijevanja najčudnije stvari, koje Joj anđeo javlja s Božje strane. Vjeru, na kojoj Joj čestita Elizabeta nadahnuta Duhom Svetim: „Blažena, koja si vjerovala, da će se ispuniti sve, što Ti je kazao Gospodin" (Luc 1, 45).

2. Njezino d j e v i č a n s t v o, koje je jasno izraženo u riječima, koje je rekla anđelu: „Kako će to biti, kad ja ne poznam muža?" (Luc 1, 34). Ona tu jasno pokazuje svoju namjeru, da ostane Djevica, pa i uz cijenu — kako neki vele — da žrtvuje dostojanstvo i čast Božjeg materinstva.

3. Njezinu p o n i z n o s t, koja se vidi iz smetenosti radi anđelove izjave i po Njezinoj pjesmi : „Veliča duša moja Gospodina!" Vidi se i po tome, što je živjela skrovito i zabitno i onda, kada je kao Majka Božja, imala pravo na sve časti.

4. Njezinu s a b r a n o s t, jer shvaća i razmišlja o svemu, što se odnosi na Njezinog Božanskog Sina : „Mati je njegova čuvala sve one riječi u srcu svojem" (Luc 2, 51).

5. Njezinu l j u b a v prema Bogu i prema ljudima, po kojoj je bila spremna primiti odvažno i junački sva iskušenja duga života, a posebnu žrtvu svoga Sina na Kalvariji, i dugi rastanak sa svojim Sinom od Uzašašća pa sve do svoje smrti.

Marija je privlačivi Uzor, jer je Ona obično stvorenje kao i mi, Ona nam je sestra i Majka. Približiti se tome Uzoru nije baš ni teško, jer se Marija posvetila običnom životu ispunjujući svoje dužnosti djevojke, pa majke ; baveći se običnim kućnim poslovima, u skrovitom životu.

Kada Nju nasljedujemo, tada smo na sigurnom putu. To je najbolji put da nasljedujemo Isusa Krista. „Ipsam sequens, non devias; ipsam rogans, non desperas; ipsam cogitans, non erras" (sv. Bernard).

N a s l j e d o v a n j e je svakako najveći izraz poštovanja, koje joj možemo iskazati. To znači: ne samo riječima, nego i djelima pokazati, da je ona savršeni uzor, i da je za nas posebna čast, da ga nasljedujemo. Najbolji je način, da u tom uspijemo, da svaki svoj posao započnemo i radimo po Mariji, u Mariji i s Marijom.

Po M a r i j i, to znači: tražeći preko Nje milosti, koje su nam potrebne, da je nasljedujemo, idući od Nje, da dođemo do Isusa (po Mariji k Isusu !)

S M a r i j o m znači promatrati je često kao uzor i suradnicu, pitajući se često: Što bi sada radila Marija da je na mojem mjestu?

U M a r i j i znači u ovisnosti o toj dobroj Majci, ulazeći u Njezine poglede i Njezine nakane, izvršujući svoje poslove, — poput Nje — na sve veću proslavu Gospodina Boga: Veliča duša moja Gospodina !

II. Uz Mariju, Kraljicu Sviju Svetih, nalaze nam se pred očima i nebrojeni **Sveci i Svetice** kao uzori ćudorednog života. Divni primjeri, što ih častimo ; moćni zagovornici, što ih zazivamo; sjajni uzori, što ih nasljedujemo !

Svi su oni nastojali, da u sebi ostvare crte Božanskog Uzora i svi nam mogu ponoviti riječi Svetoga Pisma: „Budite mi nasljednici, kao što sam i ja Kristov" (1 Cor 4, 16). Međutim su oni najveći dio vremena upotrijebili da se vježbaju u kojoj posebnoj kreposti, koja je — da se tako izrazimo — za njih karakteristična.

Jedni u vjeri, drugi u ufanju, treći u ljubavi. Jedni u žrtvi, poniznosti, siromaštvu; a drugi u razboritosti, jakosti, umjerenosti ili čistoći. Svakoga posebno molimo, da nam isprosi krepost, u kojoj se sam posebno istakao i vježbao, jer smo uvjereni, da on ima posebnu milost, da nam je isprosi. Pa i sveta Crkva moli tako svaki dan: Podaj, Gospodine, da nasljedujemo kreposti onoga, kojega štujemo slavne zasluge . . .

Sveci su imali iste strasti kao i mi. Podnosili su iste napasti kao i mi. Stajali su pred dvije sinajske ploče kao i mi. Uz Božju su milost postigli pobjedu. „Zar da ti ne možeš, što su mogli ovi i ove?" (Isp. knj. 8.)

Bog nije mogao ići dalje. Dao nam je svoju Majku za našu Majku, suradnicu u djelu otkupljenja, da po Njoj idemo k Njemu. Dao nam je i Svece, moćne pomoćnike, koje je stavio u našu službu, da nas štite od đavolskih navala i naših slabosti.

Pa kad nam je sam sebe tako širokogrudno dao, a zajedno sa Sobom i svoju Majku i miljenike Svece, zar da ne odgovorimo na Njegovu ljubav držeći Njegove zapovijedi? Sve, koje nam je dao. A osobito onu glavnu: ljubiti Boga i bližnjega ! „I tko drži zapovijedi njegove, u njemu ostaje, i on u njemu" (1 Jo 3, 24).

Vječno i vremenito u dušobrižništvu

„Ars artium est regimen animarum. — Vodstvo je umjetnost nad umjetnostima!" Riječi su to sv. Grgura Velikoga, koji je o toj umjetnosti napisao posebno djelo: „Regula pastoralis". O dušobrižništvu ovisi ne samo vremenska, nego, što je puno važnije, i vječna sreća ljudi. No, dušobrižništvo je težak posao, jer mu na putu stoje mnoge i velike poteškoće: „Sotona obilazi kao ričući lav i traži koga da proguta" (1 Petri 5, 8). I neprijatelji Božji nastoje učiniti besplodnim dušobrižnikov rad. Zato je dušobrižništvo kao dvoboj, koji se vodi za duše. Zbog toga je pravo shvaćanje dušobrižništva od neobično velike važnosti za svakog svećenika. Zato je potrebno znati, što je u dušobrižništvu nepromjenjivo i u neku ruku vječno, a što promjenjivo i vremenito.

I. Nepromjenjivo u dušobrižništvu. Temelj pravog dušobrižništva, koji u svim životnim prilikama ostaje nepromjenjiv, jest njegov nadnaravni duh, jer je „Duh, koji oživljuje" (1 Jo 6, 63). Svećenik, kome manjka duh dušobrižništva, uza svu učenost i nastojanje, postići će malo uspjeha. Taj duh sastoji se u vjeri, ufanju i ljubavi.

Dušobrižnik *mora vjerovati u neprocjenjivu vrijednost neumrle duše.* Kad razmatranjem dokuči, da je Spasitelj samo za to postao čovjekom, u mnogim patnjama i nevoljama živio na zemlji trideset i tri godine, u neiskazanim mukama i bolima umro na križu, jer je ljubio duše i htio ih spasiti, onda će steći dublje uvjerenje o vrijednosti duše. Zato je sv. Pavao doviknuo kršćanima: „Velikom ste cijenom otkupljeni!" (1 Cor 6, 31). Sveti dušobrižnici kroz dugu povijest Crkve imali su živu vjeru u vrijednost duše! Sv. Bonaventura rekao je: „Ja bih rado toliko puta žrtvovao svoj život, koliko ima grješnika na svijetu, da bi oni postigli spasenje!" Gorljivi sveti Ivan Zlatousti govori: „Želio bih tisuću puta oslijepiti, kad bih time mogao spasiti duše!" A sv. Ambrozije učio je: „Cijeli je svijet ništa, kad se usporedi s gubitkom samo jedne duše!" Kad su javili sv. Franji Ksaverskom, da je jedno kršteno dijete umrlo, rekao je: „Ova nagrada, da je jedna duša spašena za nebo, dosta je velika za dugi i teški put, kojeg sam poduzeo iz Evrope u Indiju!" Kad duše imaju tako neprocjenjivu vrijednost, onda ne može ni jedna župa biti malena. Biskup Miollis iz Digone-a povjeri upravu male gorske župe jednom svećeniku, koji se u času osamljenosti potužio biskupu, da mu je župa od stotinu duša malena za njegovo revno djelovanje. Na to mu biskup odgovori: „Vaš anđeo čuvar ima samo Vas u svojoj župi i sasvim mu je dosta..." Ako svećenik ima duboko shvaćanje o vrijednosti duše, nijedna žrtva ne će mu biti velika u radu za spasavanje dušâ.

Dušobrižnik mora vjerovati u svoje poslanje. Božanski Otkupitelj bio je poslan od Oca na ovaj svijet, da kao dobar Pastir žrtvuje svoj život za duše. Odlazeći u nebo iza uskrsnuća predao je službu spasavanja duša svojim apostolima i njihovim nasljednicima, biskupima i svećenicima. Imao je vlast to učiniti, jer Mu je bila dana „sva vlast na nebu i na zemlji" (Mtth 28, 12). Zato je Otkupitelj dao apostolima nalog naučavanja: „Idite dakle i naučavajte sve narode krsteći ih u ime Oca i Sina i Duha Svetoga" (Mtth 28, 29). Ali da oni kršćani, koji bi iza krštenja upali u teške grijehe, ne bi bili za uvijek izgubljeni, dao je apostolima vlast u ime Božje opraštati grijehe rekavši: „Kojima oprostite, bit će im oprošteni, a kojima zadržite, bit će im zadržani" (Jo 20, 23). Dušobrižnici naviještaju Riječ Božju i dijele Sakramente, ali ne u svoje ime, nego u ime Kristovo, pa mogu za sebe govoriti kao i sv. Pavao: „Dakle smo poslanici Kristovi" (2 Cor 5, 20).

Životni cilj dušobrižnika nije u tome, da se obogati, da traži časti, nego da sve svoje sile i sposobnosti, i zdravlje i život stavi u službu Božju. Da širi čast Božju i da spasava duše. Zato dušobrižnik mora biti prožet vjerom u svoju zadaću, da je on poslanik Kristov za spasavanje duša. Tu vjeru treba osvježiti razmatranjem i tako je podržavati.

Dušobrižnik mora biti svjestan svoje ovisnosti o crkvenom učiteljstvu. Otkupitelj je sv. Petru i njegovim nasljednicima dao puninu vlasti i postavio ih kao vrhovne učitelje i pastire. Zato biskupi i svećenici moraju biti podložni Papi i u dušobrižništvu se ravnati prema njegovim odredbama. Svećenici od svojih biskupa primaju učiteljsku i pastirsku misiju i pod njegovim vodstvom moraju voditi duše. Zato dušobrižnik mora vjerovati u nepogrješivost učiteljske i pastirske službe sv. Oca Pape, pa duše ne će voditi, kako mu se časo-

vito svidi, nego prema propisima i uputama zamjenika Kristova.

Dušobrižnik mora vjerovati u svoju odgovornost. Spasitelj mu je povjerio duše, pa o njegovoj revnosti u dušobrižništvu ovisi njihov spas. Ako bude vjeran suradnik Kristov, čeka ga nebeska nagrada, ali ako se njegovom krivnjom izgubi koja duša, čeka ga strogi sud. Zato je sv. Pavao govorio: „Jao meni, ako ne bih propovijedao!" (1 Cor 9,16).

U bit dobrog dušobrižništva spada *pouzdanje u Boga.* Dušobrižnik mora biti svjestan, da duše pripadaju Bogu, da dušobrižnik navješta Božju nauku, da oprašta grijehe po nalogu Božjem. Mora zato biti svjestan svoje vlastite nemoći i često misliti na riječi, koje je Spasitelj upravio dušobrižnicima: „Bez mene ne možete ništa učiniti!" (Jo 15,5). Svoje pouzdanje mora staviti u Krista i sa sv. Pavlom reći: „Sve mogu u onome, koji me krijepi!" (Philip 4,13).

Svojom snagom ne će dušobrižnik obratiti ni jednog grješnika, ali uz pomoć Božju predobit će ih mnogo. „Niti je onaj što, koji sadi, niti onaj, koji zalijeva, nego Bog, koji daje da raste" (1 Cor 3,7). Zato dobar svećenik i dušobrižnik ne će očekivati uspjeha od svoje učenosti i sposobnosti, nego će sve svoje pouzdanje staviti u pomoć Božju.

Na pravu bit dušobrižništva spada *ljubav* prema Spasitelju i dušama. Prava revnost za duše jest ljubav. Što je veća ljubav prema Spasitelju, bit će uspješnije dušobrižnikovo djelovanje. Spasitelj je za sebe rekao: „Od ove ljubavi nema nitko veće, da tko život svoj položi za svoje prijatelje" (Jo 15, 13). Spasitelj želi povjeriti duše onom pastiru, koji Ga ljubi. On je povjerio najvišu pastirsku službu sv. Petru, ali iza onih poznatih riječi: „Šimune Ivanov, ljubiš li me?" Kad je Petar rekao: „Da, Gospodine, Ti znaš, da Te ljubim!" tek tada mu Isus povjeri, da pase ovce i janjce (Jo 21,16). Spasitelj traži od svih svećenika, da Ga ljube i iz ljubavi prema Njemu, da spasavaju duše ljubavlju i milosrđem. Na muci i smrti Božanskog Spasitelja trebaju svećenici izgraditi ljubav prema Otkupitelju svijeta, a iz te ljubavi rasti će ljubav prema dušama, da će moći s Pavlom govoriti: „I mi smo dužni položiti život svoj za braću!" (1 Jo 3,16). Što je veća svećenikova ljubav prema Spasitelju, veća će biti i požrtvovnost za duše: „Jer nas ljubav Kristova oduševljava" — moći će govoriti s apostolom Pavlom (2 Cor 5,14). Sotona čini sve, da upropasti duše. Zato će dušobrižnik nastojati sve učiniti, da ih spasi. Neka bude svijestan, da je sotona velik neprijatelj svih dobrih dušobrižnika, ali nek se ne boji, kad je Krist s njim. Kad je sv. Ivan Vianey 23. siječnja 1840. u prisutnosti osmorice svjedoka tjerao sotonu iz jedne opsjednute osobe, reče mu sotona: „Lakom si za dušama!" I kad ga je svetac upitao za jednog drugog revnog svećenika, što o njemu misli, sotona reče škripajući zubima: „Ne volim ga!" Upita za još jednoga, a sotona odgovori: „Ovaj nas pušta na miru. Ima svećenika, koji nam ne zadaju tolike muke kao ti!"

Dakle, vjera u vrijednost duše, u uzvišenost poslanja, u nepogrješivost učiteljske i pastirske službe Crkve i u veliku odgovornost! Ufanje u Božju pomoć i ljubav prema dušama i Kristu!

U dušobrižničkom djelovanju svećenik će za uzor izabrati Spasitelja. Neka s grješnicima postupa onako, kako je Krist postupao. Spasitelj je svijetlio kreposnim primjerom, pokazivao je put u nebo svojim svetim životom. Sveti župnik arski obratio je svoje župljane više svetošću života, nego radom. Zato je on rekao biskupu Devié: „Ako hoćete obratiti svoju biskupiju, morate od svakog svećenika najprije stvoriti sveca!" Ako svećenik ne uskladi svoj život prema primjeru Kristovu, slabo će uspjeti, pa makar kako bio učen i revan u poslu. Dušobrižnik treba propovijedati jednostavno i zorno poput Spasitelja. U saobraćaju s vjernicima bit će uvijek prijatelj i otac, pomagač i tješitelj. Nikad ne će zaboraviti, da je kršćanstvo vjera ljubavi, pa će s ljudima postupati s ljubavlju i dobrotom. Spasitelj je ljubavlju i dobrotom osvajao ljude, a strogošću je nastupio prema oskvrniteljima hrama i nepokornim farizejima. Prema primjeru Spasiteljevu, koji je tražio samo čast Oca nebeskoga (Jo 8,50), radit će i dušobrižnik i nikad ne će tražiti svoje časti. Ne će tražiti hvalu ljudi na propovjedaonici, u ispovjedaonici, u saobraćaju. U svemu tražiti čast Božju i spas ljudi!

Spasitelj se iza dnevnog i napornog propovjedanja, mjesto na počinak, penjao na koji brežuljak ili osamljeno mjesto, da provede noć u molitvi. Molio se za obraćenje grješnika. Tako će činiti i dušobrižnik. Mnogo će moliti za povjerene duše. O njegovoj će molitvi ovisiti uspjeh njegova rada.Tako je radio i arski župnik, zaštitnik dušobrižnika. Jednom ga je

našao neki čovjek na koljenima, kako plače i moli: „Moj Bože, obrati moju župu!" Sv. Klement Hofbauer krunicom je obraćao tvrdokorne grješnike. Župnik je arski ne samo molio za obraćenje svojih župljana, nego se i bičevao i strogo postio. Kad mu se potužio neki svećenik, da nema uspjeha u radu, onda ga upita Vianney: „Vi ste propovijedali i molili, ali jeste li postili, jeste li se bičevali i na tvrdom podu spavali?" Ne smije dušobrižnik zaboraviti, da je Spasitelj rekao prvim propovjednicima: „Ovaj se rod tjera samo molitvom i postom!" (Marc 9,28).

II. Suvremenost u dušobrižništvu. Nadnaravni položaj svećenika neophodno je potreban uslov uspješnog dušobrižništva. Nitko ne može bolje, nego sveznajući Bog! No, u nekim stvarima dušobrižništvo podliježe promjenama: novim okolnostima i pogibeljima suprotstaviti nova sredstva i puteve sa svoje strane.

Dušobrižnik mora paziti na *vjersku izgradnju* svojih župljana, ali ne smije djecu i odrasle, dobro poučene i neznalice u vjerskim stvarima odgajati na isti način. Mora marljivo paziti na razlike u staležu, zvanju i slično. Mora tražiti i nove metode u radu, kojima će svoje vjernike uspješnije pridobiti. Poslužiti se i novim pedagoškim putevima.

Ima u dušobrižništvu smetnja, kojih nekoć nije bilo. Moderni duh sa svojom bahatošću, koji ide za tim, da se udalji od auktoriteta Božjeg i crkvenog. Mnogo je ljudi, koji su zaokupljeni neobuzdanom težnjom zá vremenitim dobrima. Ne zaokuplja ih samo novac i druga dobra zemaljska, nego i pretjerani sport, radi kojega zanemaruju nedjeljnu Misu, propovijedi, sakramente. Isto tako traženje zabava u pogibeljnim ili očito zlim predstavama u kinu i kazalištu, u plesovima, koji škode vjeri i kreposti. Nečedno odijevanje, golotinja na kupalištima, obožavanje tijela obeščašćuje hram Duha Svetoga. Ne samo žene i djevojke, nego i mala djeca oblače se tako nepristojno, da u najranijoj mladosti time ubijaju stidljivost, koju je Bog dao kao sredstvo za čuvanje i obranu čistoće. Pokvarene knjige, koje se izruguju vjeri i kreposnom životu, mnoge duše kvare i udaljuju od Boga.

Radi ovih i drugih smetnja dušobrižništvo je izloženo u naše vrijeme većim poteškoćama, nego nekoć. Kako će raditi dušobrižnik, da sačuva povjerene duše i da obrati one, koji su se udaljili od Boga? Svećenik dušobrižnik sam ne može danas spasiti sve, što bi trebalo spasavati. U obiteljima, na sportskim priredbama, u gostionicama, u uredu, u radionicama, u dućanu, na poljima i drugdje, nema mu mjesta i ne može svugdje dospjeti. Već je Pijo XI. uočio poteškoće spasavanja duša u naše dane. Da narodu sačuva neprocjenjivo blago vjere i moralnog života, pozvao je i vjernike, da pomažu svećenicima u spasavanju duša. Pobožni vjernici iz ljubavi prema Spasitelju i dušama, nastojat će molitvom, primanjem sakramenata i vršenjem svojih dužnosti biti primjer, u koji će se ugledati slabiji vjernici, ili koji su mlaki, ili koji su se možda sasvim udaljili od puta spasenja. Nastojat će temeljitije upoznati istine svete vjere, da mognu poučiti one, koje ne može svećenik poučiti. Svoje ukućane, prijatelje, susjede, znance. Moraju biti apostoli poput onih svjetovnjaka, koji su pomagali apostole u svetom radu za duše. I djeca i mladići i djevojke, muževi i žene, svi su pozvani, da spasavaju svoju braću, koja su u pogibelji, da izgube dušu. Mi smo svi jedna velika obitelj. Zato će dušobrižnik odgojiti svoje župljane, da mu budu suradnici u spasavanju duša. Neka mu pomognu molitvom i radom u dušobrižništvu. — Tako savjetuje svoje svećenstvo Sittenski biskup Dr. Bicher, čije smo misli iznijeli iz: „Ewigkeit und Zeit in der Seelsorge".

Molitva Majci divnoj

Donosimo u latinskom tekstu i u hrvatskom prijevodu novu molitvu Majci divnoj, a koja glasi ovako:

Ave Maria, gratia plena, lux fulgida, in qua tres divinae Personae relucent. Nomen tuum, o Maria, vulneribus nostris est balsamum effusum, nobisque peccatoribus auxilium quod semper suspiramus.

Dominus tecum, sicut tu, o Maria, nobiscum es, ut filios illumines, dirigas eosque consoleris qui misere peregrinantur in hac lacrymarum valle, in te oculos intendentes, o nostra propitia stella.

Benedicta tu in mulieribus, quia Dominus te elegit, ut sis Mater incarnati Verbi, numquam permittens ut labe peccati pulchritudo tua suavissima maculetur.

Benedictus fructus ventris tui, Jesus, quia per te nobis datus est unicus Salvator, qui a

morte nos redemit nobisque caelorum portam iterum aperit.

Sancta Maria, Mater Dei, ora pro nobis, qui in terris nunc pugnam sustinemus. Esto nobis semper refugium, ut in mortis benedicta hora suavem tuam faciem in splendore aeternitatis spectare valeamus. Amen.

*

Zdravo Marijo, milosti puna, blistavo svijetlo, u kome odsijevaju tri Božanske Osobe. Marijo, Tvoje je Ime mirisni balzam, izliven na naše rane, i nama grješnicima pomoć, za kojom vazda vapimo.

Gospodin s Tobom, kao što si Ti, Marijo, s nama, da rasvjetljuješ, vodiš i tješiš sinove, koji s mukom putuju u ovoj suznoj dolini i što svraćaju oči svoje na Te, milostiva Zvijezdo naša!

Blagoslovljena si medju ženama, jer Te Gospodin izabra, da postaneš Majkom utjelovljene Riječi, ne dopuštajući, da ljaga grijeha ikada zasjeni Tvoju presjajnu ljepotu.

Blagoslovljen plod utrobe Tvoje Isus, jer nam je po Tebi dan jedini Spasitelj, koji nas je otkupio od smrti i ponovno nam otvara vrata nebeska.

Sveta Marijo, Majko Božja, moli za nas, koji se sada borimo na zemlji. Budi nam vazda utočište, da u blagoslovljeni smrtni čas uzmognemo u sjaju vječnosti gledati Tvoje divno lice. Amen.

*

Sveti se je otac Papa udostojao uz ovu molitvu povezati slijedeće oproste:

300 dana oprosta svaki puta, kad vjernici barem skrušena srca i pobožno izmole gornju molitvu.

Potpuni oprost, uz obične uvjete, ako vjernici pobožno mole gornju molitvu kroz cijeli mjesec.

Gornja se molitva može javno moliti na hrv. jeziku dopuštenjem Bisk. ordinarijata u Đakovu br. 1432/1953. od 17. listopada 1953. god.

Jubilej Biblijske komisije

Dne 30. listopada 1902. osnovao je Papa Leon XIII. apostolskim pismom *Vigilantiae* Biblijsku komisiju. Iako smo se već udaljili od tog jubileja, ne će biti na odmet, da se s nekoliko riječi osvrnemo na djelovanje Biblijske komisije kroz ovo pola stoljeća.

Prvi predsjednik komisije bio je kardinal Parocchi, a uz njega imenovao je Papa dvanaest konsultora. Svrha je komisije bila dvostruka: proučavati pitanja, što ih biblijskim znanostima postavlja sve veći napredak t. zv. profanih znanosti, osobito povijesti, unaprijediti proučavanje Svetog Pisma bilo radovima komisijinih članova, bilo odgovorima na postavljena pitanja.

Prvi su konsultori bili odabrani među najpoznatijim tadanjim katoličkim učenjacima. Tu su bili: Vigouroux, glavni urednik enciklopedije *Dictionnaire de la Bible*, Van Hoonacker, Hummelauer, zatim glasoviti orijentalist Ceriani, pa Don Giovanni Mercati, budući kardinal i specijalist za kritiku teksta i za povijest starih književnosti. Zatim glasoviti patrolog Bardenhewer, pa egzegeti Cornely, Prat, Fillion, Mangenot i poznati Pater Lagrange, O. P.

Članovi komisije postigli su doskora broj četrdeset. Većina je od njih stanovala u Rimu. Danas Biblijska komisija broji 31 konsultora, samih poznatih specijalista u egzegezi i orijentalistici. Uzeti su iz redova svjetovnjaka i redovnika. Po narodnostima su ovako podijeljeni: 5 Njemaca, 5 Talijana, 5 Francuza, 3 Holandeza, 3 Španjolca, 2 Austrijanca, 2 Belgijanca, 2 Irca, 2 Amerikanca (USA), 1 Englez, 1 Švicar. Samo njih jedanaest stanuje u Rimu. Ostali širom cijelog svijeta lakše prate sve biblijske publikacije.

Kardinal Parocchi umro je godine 1903. Naslijedio ga je u vodstvu Biblijske komisije kardinal Rampolla (1903 - 1913), zatim Van Rossum (1914 - 1932), Bisleti (1932 - 1937). Od godine 1937. stoji na čelu Biblijske komisije jedan od najvećih orijentalista našeg vremena kardinal Tisserant. P. Atanazije Miller O. S. B. je tajnik komisije, a P. Klienhaus, O. F. M. njegov zamjenik.

U početku je komisija održavala po dva mjesečna sastanka i proučavala teške biblijske probleme onog vremena. Istom godine 1905. izdan je prvi dekret. On govori o t. zv. implicitnim citatima. Za pontifikata Pija X. izdano je još 13 drugih dekreta. Oni se odnose na mnoge knjige Starog i Novog Zavjeta. Motu proprio *Praestantiae Scripturae Sacrae* određuje potanje autoritet doktrinalnih dekreta komisije, koji su potvrđeni od Pape. To je bilo godine 1907. Biblijska komisija postaje tada autentični organ Svete Stolice.

U početku ovog stoljeća mnogo su se napadale tradicionalne pozicije katoličke biblijske znanosti. Napadi su dolazili od t. zv. racionalista i od modernista. Biblijska komisija bila je izvrstan instrumenat, po kojem je Sveta Stolica očuvala katoličke bibliciste od pogubnih utjecaja. Zorni jedan primjer daje kritika Petoknjižja. Počevši od druge polovice prošlog stoljeća neki su racionalisti na tom području došli do vrlo fantastičnih rezultata. Nakon prvog svjetskog rata opaža se skoro opći uzmak prema tradicionalnim pozicijama. Već godine 1935. piše tadanji rektor Papinskog Biblijskog Instituta P. A. Bea (*Biblica*, 1935, p. 200): „Bilo je sigurno veliko djelo crkvenog autoriteta, što je jasnom odlučnošću utvrdio pravo tradicije. To je djelo veliko nesamo ako se gleda s teološkog stanovišta, nego i sa stanovišta profanih znanosti i duhovne povijesti."

Poslije prvog svjetskog rata napadaji t. zv. kritika znatno su popustili. Za vrijeme Benedikta XV. izdan je samo jedan dekret, a za Pija XI. tri, no pitanja obrađena u tim dekretima više su praktične naravi. Komisija se odsada više bavi unapređenjem biblijskih znanosti. U kolovozu 1941. izdaje glasovito pismo biskupima Italije (vidi Vjesnik, 1951, p. 38), a 16. siječnja 1948. pismo kardinalu Suhardu (vidi Vjesnik 1948, p. 102 i 1950, p. 106). Napokon je izdala 13. svibnja 1950. instrukciju *de Scriptura Sacra in clericorum seminariis et religiosorum Collegiis recte docenda.* (AAS, 1950, p. 495-505).

Papa Pijo X. dao je osim toga godine 1904. komisiji pravo, da podjeljuje akademske stupnjeve u biblijskim znanostima. Godine 1909. osnovan je Papinski Biblijski Institut, najviša katolička biblijska škola, koja također podjeljuje ovakove stupnjeve, no Biblijskoj komisiji zato nije oduzeto to pravo, stečeno već pet godina ranije. U ovih pedeset godina Biblijska je komisija podijelila 167 licencijata, a od godine 1942. otkako je ustanovljen bakalaureat, još 54 licencijata i 58 bakalaureata. Kroz pola stoljeća dobilo je kod Biblijske komisije 30 kandidata doktorsku titulu. Većina ovih doktora ubrajaju se među najuglednije katoličke biblijske učenjake.

Mladi svećenik i svećenička zvanja

Donosimo ovdje mlađoj braći svećenicima neke praktične upute iz knjige glasovitog modernog francuskog svećenika pisca: Gaston Courtois, *Jeune prêtre, Notes de pastorale pratique.* Njegovi će savjeti dakako vrijediti i za starije svećenike. No on ih je specijalno namijenio mlađima, pa smo zato stavili gornji naslov.

Svaki se svećenik mora brinuti za svećenička zvanja. No čini se, kao da na mladom svećeniku počiva posebna jedna milost, koja privlači dječačke duše u službu Gospodinu. Svježina mlada njegova svećeništva, mladenački njegov zanos i ona njegova sposobnost, da brzo predobije dječja srca, sve mu to pomaže, da lako probudi u srcima svećenički poziv.

Shvatite dakle dobro, kolika je na vama odgovornost. Pitanje svećeničkih poziva postaje urgentnijim zbog dva nedavna rata. Veliki broj svećenika prešao je 60 godina života. Doskora će broj praznih župa biti dvostruk.

Prva vaša dužnost, koja vam se nameće, sastoji se u tome, da budete vjerni pozivu: *rogate ergo Dominum messis.* Ne smije vam proći ni jedan dan, a da ne zamolite u Gospodina milost, kako bi mogli probuditi mnogo svetih svećeničkih poziva. Vjerujte mi, ova molitva rijetko ostaje neuslišana.

Stvorite oko sebe ozračje, koje je povoljno za procvat zvanja. Pozovite na molitvu u tu svrhu svete duše, s kojima se možda sastajete, bolesnike, koje pohađate, pozovite i samu djecu. Jednog će se dana jedno ili drugo od njih samo upitati: *A zašto ne ja?*

Nemojte se bojati govoriti na vjeronauku često o veličini svećeništva, o ljepoti svećenikova života, o važnosti njegova djelovanja za ljudski rod. Pokažite djeci, kako su velike potrebe duša i župa. Protumačite im, kako netko može postati svećenik. Pripovijedajte im povijest izvanrednih nekih zvanja, životopise svetih nekih svećenika: svetog Vinka, arskog župnika, sv. Ivana Bosko i drugih.

Da zemljište postane povoljnije za klicu milosti poziva, razvijajte kod vaše djece:

1) *osjećaj za svetost,* to jest veliko poštivanje Boga i svetih stvari;

2) *duh žrtve.* Zar svećeništvo nije žrtva dodana žrtvi Božjoj? Možda se sve manji broj ustrajnih zvanja mora pripisati nestajanju duha požrtvovnosti u mnogim obiteljima, pa i u kršćanskim obiteljima;

3) *žarku revnost za duše.* Zar razumijevanje onih Isusovih riječi: *Misereor super turbam* nije kamen kušnje za najbolja zvanja?

Kad se radi o svećeničkim pozivima, onda morate biti u isti mah smioni i razboriti.

Morate biti smioni, jer se relativno dosta rijetko događa, da vam koje dijete samo dođe i otkrije želju, da postane svećenikom. Ne smijemo činiti nikakva pritiska, ali trebat će jednom ili drugom dječaku predložiti ovu pomisao o svećeničkom pozivu.

No morate biti razboriti i postupati oprezno. Nemojte vaše male kandidate odviše naglo poslati u dječačko sjemenište. Neka ostanu neko vrijeme uz vas kao u nekom malom novicijatu. Ako mogu ostati u vanjskoj školi do mature, a bez opasnosti po svoje zvanje, neka ostanu. U toj će se sredini njihovo zvanje učvrstiti i duh apostolata razviti. Njihova se osobna pobožnost može izvrsno razviti i izvan sjemeništa, gdje uvijek postoji opasnost, da po propisima zajedničkog zavodskog života ta pobožnost prijeđe u neku rutinu i formalizam. Pohađanje vanjske škole pogodno je i stoga, što ostavlja veću slobodu zvanja, s obzirom na event. izbor drugog staleža.

Ako vaš kandidat ima poći u malo sjemenište, nastojte, da on prvi o tome govori sa svojim roditeljima.

Ova na oko sitnica od velike je psihološke važnosti po razvitak zvanja. Osobito treba dijete tako nastupiti, ako postoji opasnost, da se roditelji ne slažu s njegovim pozivom u svećenički stalež. Ovim će nastupom dijete podnijeti prvu borbu za svoje zvanje i kasnije će još jasnije uvidjeti, od kakve je bilo važnosti, što je svojedobno samo odgovorilo na poziv Božji: „Ovdje!" Istom poslije toga možete govoriti o tome i vi s njegovim roditeljima. Ako oni kategorički odbijaju, nemojte insistirati. Molite se i činite, da se drugi mole. Zvanja s protivštinama često su najbolja zvanja.

Ako je dijete primljeno u malo sjemenište, vi ga morate predstaviti rektoru. Djetetu će biti prvi ovaj kontakt s novim jednim svijetom mnogo simpatičniji, ako ga otprati svećenik, koji ga poznaje i voli. Vi ćete kandidatu također protumačiti propise i običaje te nove za njega kuće i poučit ćete ga, u kakvom dusu mora raditi i pokoravati se pravilima. Pohađajte ga od vremena do vremena, pokazujte zanimanje za njegove ocjene, podržavajte u njemu plamen apostolske revnosti.

Kad preko praznika bude dijete kod vas, ne zaboravite, da se mentalitet seminarca, pa i velikog seminarca, vrlo razlikuje od mentaliteta jednog svećenika, pa i mladog svećenika. Nerazboriti neki svećenik, koji ne bi osjećao te razlike i odviše lakoumno saopćio djetetu svoja istinita ili zamišljena razočaranja, mogao bi stvoriti ogorčene ili slomljene ljude. Uostalom isto bi tako svećenik zanesenjak i slab psiholog mogao stvoriti iskrivljene ili neuravnotežene duhove.

Izvrsno je postepeno upoznavati seminarca s konkretnim uvjetima, u kojima će on ostvarivati svoju svećeničku službu. No bilo bi do skrajnosti opasno i neumjesno, da pred njim kritizirate neku braću svećenike, a pogotovo, da osudite sjemenište i njegove učitelje, pod izlikom, da mu otmete iluzije. Mladi su i onako odviše skloni na neovisnost i nepromišljenu kritiku, da ne bismo morali paziti na to, kako sačuvati u njih poštovanje prema autoritetu.

Drugim riječima, seminarac će pokazivati sklonost, da po uzoru na vaš svećenički život malo po malo iskuje svoj svećenički ideal. O kad biste bili takav svećenik, kojemu bi željeli biti slični svi seminarci, koji dolaze u njegovu blizinu . . .

Može se dogoditi, da vam za vrijeme studija neki od vaših seminaraca zataje. Nemojte se tome čuditi. To je bolna i otkupiteljska cijena svih onih, koji se bave zvanjima. No osobito nemojte to zamjerati djetetu, bez obzira na razlog, zbog kojega je izašlo iz sjemeništa. Primajte ga dobrohotno, pomozite mu, da se iznova snađe i da se orijentira prema apostolskom životu u svijetu. Taj će život biti to plodniji, što se kroz nekoliko godina koristilo vjerskom poukom, što je drugi nisu primili.

Tko zna, ne će li se neki od njih nakon nekoliko godina iskustva u svijetu iznova zaputiti u sjemenište, sa zvanjem to čvršćim i požrtvovnijim . . . U svakom slučaju ovisi od vas, da svi ostanu izvrsni kršćani.

No umirite se. Ne ćete imati samo otpadnika. Imajte pouzdanja ! Mnogi od onih, koje budete uputili prema oltaru, stići će na cilj. Kakvu li će radost osjetiti vaše svećeničko srce, kad budete stavljali svoje ruke na jednoga od malih vaših dječaka ! Koje li utjehe za vas na času vaše smrti, ako budete mogli prikazati Gospodinu lijepu četicu vaših sinova svećenika, plod vašeg svećeničkog utjecaja . . .

Jubilej sv. Bernarda

Ove se godine navršilo 800 godina od smrti svetog Bernarda. Sveti Otac Papa nije mogao mimoići taj jubilej, na koji se je osvrnuo enciklikom: „Doctor Melifluus", i u kojoj je osvijetlio lik Sveca, koji je davno umro, ali ipak i danas suvremen.

S koje ga god strane zahvatimo, otsijeva njegova veličina. Velik je i kao svetac, i kao radnik i kao apostol. K tome je živio u vremena, koja su svojim gustim oblacima toliko nalik na naša. „On je bio — piše Baronius — veliki apostol, kojeg je Bog poslao njegovu vremenu, velik na djelu i riječi, da bismo ga mogli usporediti s velikim apostolima i reći za njega, da je na čast i diku cijele katoličke Crkve".

Velik je kao *svetac*, jer je ljubio Boga. „Svaka duša — veli on — otkriva u sebi savršenu sliku Božju. Svaka mu je slična, i svaka mora da se uzdigne od tih zemaljskih stvari do nebeskih, da bi tako još više uzljubila Boga, najvećeg Djelitelja svih dobara". Ne uspjeva svaka u tome tako savršeno i intimno kao Bernard, jer svaka nije na to pozvana, ali je svaka pozvana, da Ga ljubi. Bog je naš zajednički Otac, svi smo braća u Kristu, otkupljena Njegovom Krvlju.

Tu je ljubav naglašavao Bernard, kad je ohladila — kao što je hladna i u naše dane. „I svaki put, kad ne odgovaramo ljubavlju na Njegovu ljubav, i svaki put, kad ne priznajemo Njegovo očinsko dostojanstvo, veze bratske ljubavi se žalosno kidaju i slabe ili se čak ruše temelji ljudske zajednice".

Tom se ljubavlju osobito imaju isticati svećenici, koji po svojem zvanju potiču druge na ljubav. Kad ta ljubav gori, s njome će biti povezan i mir i radost, jer im je izvor u Bogu, koji je „Ljubav". „Sam je Bog razlog ljubavi prema Bogu, a mjera te ljubavi je ljubav bez mjere".

Velik je kao Svetac, jer je ljubio Isusa. „Isus je med za moje usne, glazba za moje uši, radost za moje srce. Njegovo ime je lijek, koji vraća — kad se stavi u usta i srce — vedrinu na mutno nebo". Velik, jer je ljubio Mariju, „divnu Zvijezdu, čija je Zraka obasjala cijeli svijet". Zvijezdu, koja blista svojim zaslugama i svojim primjerom nad velikim i burnim oceanom njegova i našeg vremena.

Velik je kao *radnik*, jer je neprestano proučavao. Tražio Boga. U svetim knjigama i u predaji Otaca. On je osjećao, da s ljubavlju Sveca valja povezati i mudrost učenjaka. Povezano je jedno s drugim. Ljubiti je isto što i gorjeti. Znati je isto što i sjati. A on nas uči: samo sjati, taština je! samo gorjeti, malo je! — Gorjeti i sjati, to je savršeno! Poput pčele praviti i saće i med! Ako se zanemaruje znanje, hladi ljubav! I neprijatelj, što kukolj sije ne može uspjeti bolje, da oduzme ljubav iz srca, nego ako uspije, da nas nagovori, da kušamo rasti u ljubavi, a da nas u tome ne vodi i potrebno znanje. Naše znanje mora imati tri bitne oznake pravog znanja, a to su: da nas vodi spasenju, da u nama raspaljuje ljubav prema Bogu i da služi na izgradnju naše braće. Svako je drugo znanje znanje znatiželjnika, oholice ili trgovca! Koliko pouke za nas u doba nauke!

Velik je kao *apostol*, jer nije ostao u redovničkoj ćeliji. Mudrošću, riječju i djelom pomaže svuda, jer ga vodi načelo: „Nitko ne smije živjeti za sebe, nego za sve!" Svako žalosno srce, svaka uzdrmana vjera, svako orošeno oko, svaka rana na mističnom tijelu boli i zove! Tko bi nabrojio njegove spise, tko bi prebrojio njegove staze!?

Kako nam divnu sliku stavlja sveti Otac pred oči! Nešto tjeskobno pritište zemaljsku kuglu. Kao da se gase tako svijetle zrake svetog Evanđelja i kao da sve dublja tama navješćuje gore dane!

Svetac, učenjak i apostol Bernard dao je svoj obol pri razvedravanju tadanjeg neba. Zar to nije i naš put?

Svetac, što ljubi, učenjak što sjaji i apostol, koji izgara — to je ideal svećenika. Samo će takvi — po Mariji — izvršiti poput Bernarda svoju misiju ovdje na zemlji.

Svećenik u društvu

Napisao Kardinal Suhard, nadbiskup pariski

Nastavak 15

Pravo, koje osniva tu dužnost, potječe od realne mogućnosti, koju svakom kršteniku, kako smo vidjeli, daje „karakter". „U radu mističnog Kristova svećeništva... i Žrtve... ne učestvuju samo službenici odabrani... za neokaljanu prikazbu,... nego i čitav kršćanski puk, s pravom prozvan od prvaka Apostola odabranim plemenom, kraljevskim svećeništvom; jer bilo za same sebe, bilo za čitav ljudski rod, za zadovoljštinu naših grijeha, vjernici moraju

učestvovati u toj prikazbi..." (Pijo XI., Enciklika *Miserentissimus Redemptor).*

I uistinu, svećenik se kod Mise većinom izražava u množini. (1).

Razmjerna prikazba

Vjernici će se sjetiti toga: oni moraju na aktivan način učestvovati u prikazbi. A ova, da ne prevari Gospodina, mora biti razmjerna prema podanicima. Ali ovi potonji, kako nam je to otkrilo kršćanstvo, nisu razasuti pojedinci. Bog ih je smjestio i on ih hoće u živim zajednicama: obitelj, domovina, ljudski rod. Oni su samim tim solidarni i odgovorni. Pa stoga, kada prilazite oltaru, ne dođite nikada sami, predraga naša braćo. S vama je vaša kuća, vaša ulica, vaš grad i čitava civilizacija, koju vi imate moć i misiju spasavati.

Prikazba kršćanina ne smije biti jednolična. Svakom zvanju odgovarat će posebna prikazba. Radnik će prikazati jednoličnost rada u lancu, ili radost izrađenog predmeta; majka obitelji svoje kućanske brige, svoju bojazan za bolesno dijete. Čovjek učenjak prikazat će misaoni svijet, svemir obuhvaćen u širinu i dubinu. Učenjaku, filozofu, sociologu, umjetniku pripada na ovom zaokretu svijeta zadatak, okupiti ga, da ga uzdigne Ocu.

Misa, koja zauzima tako malo mjesta u očima onih, koji je ne poznaju, morala bi se prema tome njima ukazati kao čudesan kvasac čovječanske savršenosti.

Katolički intelektualac i odnosi stvorenja

Katolički intelektualac ima u naše dane iznimno poslanje: uspostaviti pod podložnost Bogu kulturu, koja se već od više stoljeća odcijepila od teologije, grana po grana. Pozitivističkoj mistici, koja hoće *posjedovati svijet, a da ga ne prikazuje;* jansenističkom rigorizmu, koji bi htio osuditi vremeniti red i humanizam kao grijeh, te bi se zadovoljio kod Mise tim *da prikazuje, a da ne posjeduje,* katolik će odgovoriti kršćanskim realizmom, njegovo će geslo biti: *posjedovati, da prikaže.* Svezauzeti: materiju, bez koje ne bi bilo ni kruha, ni vina, ni hostije, — duh, uvjet vjere i ljubavi, da sve vrati Bogu. Svemir je poput neistražena kontinenta. On pripada onome, koji ga prvi zauzme. Katolički će se mislioci znati iskrcati na njemu, da u nj zasade Križ. Pomaknuti granice poznatog svijeta znači proširiti građu prikazbe, pa prema tome i Otkupljenja.

Misa i Društvo, koje trpi

Uza sve to, ako u naše dane „rekapitulacija" svemira, koji se rađa, ostaje prvom zadaćom, to joj ipak ne daje prava, da bude isključiva. Treba izbaviti, očistiti ljudsku bol, neuspjeh, grijeh, zabludu, pokvarenost, bolest, socijalno iskorišćavanje i međunarodne mržnje. Treba ih utješiti, iscijeliti. Prikazba treba okupiti konkretno čovječanstvo, s njegovim manama i bolima, Misa ih mora *privesti* u srce Božje. Ali se tu još više nego prikazati Bogu nanovo stečeni svemir, nalaže posveta, otkup, koji traže još više: nije dosta prikazati, treba žrtvovati. I zato nije dosta biti kršten. Treba biti svećenik.

2. Prerogative svećenika

Kada Pontifikal stavlja svećeniku u dužnost, da „prikazuje", on razumijeva pod tim to, da za svećenika pridržava celebriranje Svete Žrtve. To ne isključuje, kako smo malo prije kazali, stanovito učestvovanje kršćanskog puka: „i vjernici prikazuju Božansku Žrtvu". Oni to mogu po bogoštovnoj vlasti, što im je daje karakter krštenja, ali „na različit način" (2). „Ako puk žrtvuje u isto vrijeme kada i svećenik, udovi Crkve ne vrše vidljivi litur-

(1) „Molite se, braćo, da moja žrtva kao i vaša . . . Za koju ti prinosimo ili koji ti prinose . . . Mi, tvoji sluge, kao i tvoj sveti puk, prinosimo . . . Hostiju čistu" itd.

„Vjernici su zaista posvećeni . . . ne na način sasvim pasivnih podložnika, koji bi snosili čin, ali ne bi na nj reagirali, . . . nego na način članova, koji mistički sačinjavaju samo jedno s onim, koji posvećuje" (Meersch, o. c., p. 156).

Liturgijski obredi izražavaju to učešće: kapljica vode u vinu kaleža; običaj prikazbe kruha i vina, koji traje nadomještajući prinose sabiranjem ili „kolekte" i honorare za Mise.

(2) *Mediator Dei,* p. 38. „Vjernici su . . . prema službenom svećeništvu receptivni: oni ne daju, oni primaju; oni ne posvećuju, oni su posvećeni" (Meersch o. c., p. 150).

„Ovdje opet nalazimo i popunjamo nauku o karakteru krštenja. Crkva je u čitavom svom biću, u svim svojim dijelovima, prožeta svećeničkom moću Kristovom . . . , koji nju postavlja, posvećuje, čini ju sposobnom, da u tijeku vjekova valjano produži vanjski kult, što ga celebrira Krist . . . Ali u jednom dijelu svoga bića . . . u onima od svoje djece, koji dobivaju vlast reda, ona je posvećena, . . . da vrši poput oruđa u rukama Kristovim izrazite čine kršćanskoga kulta . . . *Dakle iznad kultuelne moći, koja je po sebi zajednička svim vjernicima, a dana im po sakramentima Krštenja i Potvrde, postoji kultuelna vlast hijerarhijska, što je daje sakramenat Reda.* (Ta) vlast dopušta onima, koji je posjeduju, da valjano dijele većinu sakramenata (osim Ženidbe) i da . . . učine Spasitelja tjelesno nazočnim u svaki čas trajanja". (Journet, o. c., p. 118).

gijski obred na isti način kao i sam svećenik, jer to pripada samo onomu, koga je Bog odredio za to . . ." *(Mediator Dei*, p. 41*)*.

Posvećeni, pa prema tome ovlašteni da prikazuju, svjetovnjaci ostaju radikalno nesposobni da budu posvetitelji. Samo svećenik, snagom svoje vlasti, stečene redom, „oruđe" je Kristovo i radi u njegovo ime, na njegovu mjestu. „Nekrvno žrtvovanje, posredstvom kojega je . . . nakon riječi Pretvorbe Krist učinjen nazočnim na oltaru, u stanju žrtve, izvršeno je po samom jednom svećeniku, ukoliko on predstavlja Kristovu osobu, ne ukoliko on predstavlja osobu vjernika, . . . a to se izvodi . . . bilo da vjernici pribivaju . . . bilo da ne pribivaju, jer ni na koji se način ne traži, da puk ratificira ono, što je službenik posvetio. (3).

Neobična je to povlastica. Bez svećenika nema pretvorbe, nema euharistijske posvete, nema sakramentalne žrtve, nema Mise.

Svećenik i posveta svijeta

A ako nema Mise, čitava prikazba svijeta postaje isprazna, čitav „ofertorij", stvorenja postaje nerazumljiv. Sav napor ljudi oko privođenja svemira Bogu očituje se nemoćnim i nedovršenim. Jer Žrtva Mise, zato što ona nastavlja Žrtvu Križa, sačinja bitni čin i vrhunac otkupnog posredništva Kristova.

Stoga svećenik svojom vlašću nad sakramentalnim Tijelom Kristovim postaje, proširenjem, privilegirani tvorac posvete svijeta. U kratkom vremenu, kada on držeći Hostiju u rukama, čini, da na njegova usta Vrhovni Svećenik izgovara pretvorbene riječi, najsiromašniji, najneznatniji svećenik okuplja svemir i nastavlja njegovo otkupljenje.

Tu čudesnu sigurnost mora današnji svećenik usvojiti više nego u ikoje drugo vrijeme. Bez sumnje će on u tom jedinom činu i času okupiti sve svoje pastoralne namjene : sve one, koje spominje u oba „mementa", župu, u kojoj je župnik ili kapelan, akciju, koja mu je povjerena, borce, koje mora hraniti živim Bogom. No ne će se ograničiti samo na svoje vlastito područje. Proširit će svoju namjenu u mjerilu čitavog svijeta.

Ponajprije u mjerilu ljudi. Stavit će se u njihove perspektive nade, kao i u njihovu „osovinu bijede". Ponavljat će divnu molitvu pripisanu svetom Ambroziju i koju predlaže Brevijar kao pripravu za Misu : „Prikazujem Ti Gospodine . . . . . pometnje puka, pogibli naroda, jecaje sužnjeva, patnje sirota, nevolje bolesnika, očaj nemoćnika, smirenje staraca. . suze udovica" (Rimski Brevijar, *Preces ante Missam, Feria sexta*).

Ali da se zaista pokrije s pravim dimenzijama svijeta, namjena će svećenikova morati postati univerzalna. Ne će se zadovoljiti s onim, što vidi, s onim što zna. Ona ne će obuhvatiti samo vidljive nazočnike. Nego će preko granica crkve ili oratorija potražiti, u vremenu i prostoru, sva bića, duhovna ili neživa, da ih sabere sa sve četiri strane svijeta do nogu vječne Kalvarije. I sama Crkva pjeva u liturgiji : „Terra, pontus, astra, mundus — Quo lavantur flumine: zemlja, more, zvijezde, svemir — ta je Krvca oprala". A to „krštenje" duguju svećeniku. On ih je egzorcizirao, on ih je blagoslovio, on ih krsti u Krvi Isusa Krista".

Sakramenat „Reda"

I tako se može razumjeti, kako svećenstvo zaslužuje zaista, — u tom proširenom smislu, koji doduše nije njegov historijski smisao, — ime „sakramenat Reda" ; sve uspostaviti u Isusu Kristu. Smjestiti svijet ponovno u red; obnoviti ga u njegovoj prvotnoj i obećanoj ljepoti i dobroti; „re-kreirati" ga u izvornoj čistoći i harmoniji: to je misija i vlast svećenikova.

Ali taj povratak grešnoga svijeta u red ne će se provesti bez „žrtve" čistilice. Tomu grešnom svijetu, suvremenom čovjeku, raskomadanom iznutra između sila ljubavi i egoizma, donosi svećenik spas, jer on vrši u njima i za njih kidanje na Križu, koje jedino može iscijeliti rane egoizma, mržnje i grijeha.

Uistinu, po svećeniku, koji prinosi žrtvu na oltaru, „čitavo se mistično Tijelo Kristovo, to jest otkupljeno društvo, prinosi Bogu po Kristu . . ." žrtvujući se vječnom Ocu s Glavom, koja je trpjela za nj (*Mediator Dei*, p. 44). I svagdje, kamo uspješno dopru utjecaji Mise, oni pozivaju na to žrtvovanje i provode ga na tajanstven način.

Za oltarom svećenik je poput Krista žrtva. Ali on je i žrec, on je onda strašni čovjek, koji ubija. Onaj, koji ubija grijeh i spaljuje ga. Onaj, koji je raspet i koji razapinje, onaj, koji ne može spasiti svijet i koji na to ne će pristati, a da ga ne pribije na Križ: „bez prolijevanja krvi nema otkupljenja" (Hebr 9, 22).

(3) *Mediator Dei*, p. 3, 42. Enciklika stoji ovdje na stajalištu *valjanosti* Mise. No ona naprotiv traži, da vjernici „budu nazočni, vrlo brojni i vrlo revni" kod Svete Žrtve i govori opširno o toj želji.

Čovjek Božji

Ovdje se u Misi vrši potpuno posrednička uloga svećenika i tu se najočitije pokazuje njegova izrazita nadmoćnost u odnosu prema vjernicima.

Kad on govori Bogu, on govori u ime svih nas. Što on čini „za spas naš i čitavog svijeta" (Ofertorij kod Mise), čini to kao odaslanik ljudskog društva. On ga čitavo ujedinjuje i prikazuje, sa Hostijom, svojim raskriljenim rukama, u ime Oca i Sina, u Duhu Svetom. *Svećenik u društvu,* ali i čitavo *društvo u svećeniku.* On ga uzdiže k Bogu. On ga uvodi i akreditira kod Njega. Ne svojom vlastitom moću, ni po povjerenju puka, nego snagom Krista, jednoga posrednika, s kojim se on poistovjetuje za oltarom više nego igdje drugdje. A prema tome je i siguran u toj misiji, da će uvijek biti primljen, jer kad on govori, ne govori više on, nego se Utjelovljena Riječ obraća Ocu „posredujući za nas" (Hebr 7, 25), tim, što pokazuje svoje probodene ruke.

Čovjek ljudi

Na odgovor zaista ne treba čekati. A opet će i on proći kroz svećenika. Jer samo on ima vlast, po Pretvorbi, da učini Krista nazočnim, da ga „skine". I samo on može također dati Njega kao udio i dijeliti njegove darove oskudnoj zemlji. On je djelitelj Božjih tajna (1 Cor 5, 1). On daje u pričesti presveto Tijelo Sinovlje. On vjekovječi njegovu stvarnu nazočnost u svetohraništu i po Euharistiji, u kojoj sveti Toma vidi njihov zajednički cilj, on otvara izvor milosti Sakramenata. U njemu, po njemu „Bog je dan" ljudima i učinjen nazočan u društvu i u svemiru.

Jedinstvena misija, ali dvostruko lice svećeništva : „Ujedinjeni s Kristom Svećenikom.. svećenici će biti pozvani, da uđu, jedni za drugima, u struju njegova uzlaznog posredovanja, da prikažu Bogu, po Njemu, s Njim i u Njemu sve ljude svoga naraštaja, i u struji njegova silaznog posredovanja, da dadu po Njemu, u Njemu, Boga svim ljudima svoga naraštaja" (Journet, o. c., p. 79).

Božji poslanik, predstavnik ljudi : u Misi je svećenik posrednik ljudskog roda i „Branitelj društva". On ga spasava, on čini, da društvo, — u svojoj bijedi, u svojoj vrijednosti, — unatoč svojim pogreškama „prispije" s onu stranu svojih želja.

Svećenik, službenik molitve: Božanski Oficij

Odmah iza Mise, Crkva stavlja u službenu zahvalu biskupa i svećenika u Misalu ovaj hvalospjev: „Sva djela Gospodnja, slavite Gospodina". Pozivajući ih, da ujedine sa svojom vlastitom zahvalom i njezinom vlastitom zahvalom, čitav stvoreni svemir: anđele, ljude, životinje i biljke zemaljske, zvijezde i sve, što je sadržano pod „svodom nebeskim", Crkva hoće da dobro istakne univerzalni značaj Otkupljenja, vjekovječena po svećeniku na oltaru.

No i u svaki sat dana Crkva stavlja svojim službenicima u dužnost, da ponavljaju taj Božji hvalospjev. Ona im povjerava jednu knjigu, knjigu svoje službene molitve: *Brevijar.* Bilo da ga svjetovni svećenik recitira u ovom skraćenom obliku, bilo da ga redovnik pjeva potpuno kao prvu funkciju u svom samostanu, božanski oficij postaje, iza euharistijske Žrtve, javnom vezom čovječanstva s Bogom, u Crkvi i po Crkvi.

VIJESTI

Novi zaziv. Kako smo javili u Vjesniku br. 5. i br. 7-8 o. g., ima se u molitvu „Blagoslovljen budi Bog" umetnuti zaziv **Blagoslovljeno Njezino slavno Uznesenje.** Međutim je S. R. C. ispravila u AAS. od 27. IV. 1953. štamparsku pogrešku, koja se potkrala u br. od 23. III. 1953., a odnosi se na mjesto, gdje se zaziv ima umetnuti.

Prema tome ispravku, ima se navedeni zaziv umetnuti **iza zaziva** „Blagoslovljeno njezino sveto i Bezgrješno Začeće".

Gornje se javlja svećenstvu ravnanja radi!

Pretplata za Vjesnik. Slijedećim brojem počimamo novu crkvenu godinu. Ima mnogo pretplatnika, koji nisu uplatili pretplatu jednu, pa i više godina. Napominjemo, da bi Vjesnik bio na deficitu i kad bi svi pretplatnici izvršili svoju dužnost. Prema tome nas na njegovo izdavanje više sili ljubav nego korist. Stoga bi i pretplatnici morali izvršiti svoju dužnost. Slijedeći ćemo broj **obustaviti** svima onima, koji nisu baš ništa uplatili za ovu godinu.

Ne zamjerite! Radije namirite svoj dug!

Vlasništvo i naklada Biskupskog Ordinarijata u Đakovu — Glavni i odgovorni urednik: Dr Zvonimir Marković — Uredništvo i uprava Đakovo, Strossmayerov trg 6. — Pretplata godišnje 400 Din. — Broj čekovnog računa 573-T-86 — Tisak Gradske tiskare u Đakovu